

Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD)

Journal of Ottoman Legacy Studies (JOLS)

Cilt 11, Sayı 29, Mart 2024

Volume 11, Issue 29, March 2024

ISSN 2148-5704

Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD), uluslararası hakemli bir dergi olup dörder aylık dönemler hâlinde (Mart-Temmuz-Kasım) yılda üç sayı olarak elektronik ortamda yayımlanır. Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi'nde yayımlanan yazıların dil, bilim ve hukuki sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi'ne aittir. Yazılar yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayımlayıp yayımlamamakta serbesttir.

The Journal of Ottoman Legacy Studies (JOLS), is an international electronic journal published online three times a year in March, July and November. Authors bear the academic, linguistic and legal responsibility of their works published in JOLS. JOLS is the sole copyright owner of works published in the journal. No work published in the JOLS can be partially or totally published or reproduced without the written consent of publisher. Editorial Board decides to publish or reject submitted articles.

İndeksler / Indexes

Academia, ASI (Advanced Science Index), CiteFactor, DOAJ (Directory of Open Access Journal), EBSCO (Central & Eastern European Academic Source), ErihPlus, Google Scholar, Ideal Online, Index Copernicus, Index Islamicus, Infobase Index, İSAM (İslam Araştırmaları Merkezi), OAJI (Open Academic Journals Index), Research Bible, Research Gate, Scopus (Elsevier Bibliographic Databases), SOBIAD (Sosyal Bilimler Atif Dizini), TEI (Türk Eğitim İndeksi), ULAKBİM TR Dizin, WorldCat

Scopus®

INFORMATION SERVICES

Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD)

Journal of Ottoman Legacy Studies (JOLS)

ISSN 2148-5704

www.osmanlimirasi.net

osmanlimirasi@gmail.com

Dil ve Edebiyat / Language and Literature

Prof. Dr. İsmail AVCI

Balıkesir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,

Çağış Yerleşkesi, 10145, BALIKESİR

e-mail: mailavci@hotmail.com

Tarih / History

Prof. Dr. Abidin TEMİZER

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,

İstiklal Yerleşkesi, 15030, BURDUR

e-mail: abidintemizer@hotmail.com

Sahibi / Owner

Abidin TEMİZER (Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

Editörler / Editors

Abidin TEMİZER (Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

İsmail AVCI (Prof. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Dil Editörleri / Language Editors

Nihada DELİBEGOVIĆ DŽANIĆ (Prof. Dr., Tuzla Ü.-Bosna-Hersek)

Ersoy TOPUZKANAMIŞ (Doç. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Aleksandar KADIJEVIĆ (Prof. Dr., Belgrad Ü.-Sırbistan)

Eman Abd el-Rahman HAYAJNEH (Doç. Dr., Ürdün Ü.-Ürdün)

Grażyna ZAJĄC (Prof. Dr., Jagiellonian Ü.-Polonya)

İbrahim SERBESTOĞLU (Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Ü.-Türkiye)

Marijan PREMOVIĆ (Doç. Dr., Montenegro Ü.-Karadağ)

Nalan TURNA (Prof. Dr.-Yıldız Teknik Ü.-Türkiye)

Ozan YILMAZ (Prof. Dr., Sakarya Ü.-Türkiye)

Ömür CEYLAN (Prof. Dr., İstanbul Kültür Ü.-Türkiye)

Slobodan ILIĆ (Prof. Dr., Yakın Doğu Ü.-KKTC)

Zafer GÖLEN (Prof. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Ü.-Türkiye)

Dış Temsilciler / Country Representatives

Anastasia ZHERDIEVA (Dr., Kırım)

Anisoara POPA (Prof. Dr., Romanya)

Dimitar V. ATANASSOV (Dr. Öğr. Üyesi, Bulgaristan)

Edith Gülçin AMBROS (Doç. Dr., Avusturya)

Ekrem ČAUŠEVIĆ (Prof. Dr., Hırvatistan)

Ema MILJKOVIĆ (Prof. Dr., Sırbistan)

Emzar MAKARADZE (Prof. Dr., Gürcistan)

Fadıl HOCA (Prof. Dr., Makedonya)

Galina MIŠKINIENĖ (Doç. Dr., Litvanya)

İrfan MORINA (Prof. Dr., Kosova)

Kujtim NURO (Prof. Dr., Kanada)

Kübra KULİYEVA (Doç. Dr.-Azerbaycan)

Marijan PREMOVIĆ (Doç. Dr., Karadağ)

Nihada DELİBEGOVIĆ DŽANIĆ (Prof. Dr., Bosna-Hersek)

Öztürk EMİROĞLU (Prof. Dr., Polonya)

Bu Sayının Hakemleri / Reviewers of the Issue

Arif KOLAY (Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Ü.-Türkiye)

Cem DOĞAN (Doç. Dr., Iğdır Ü.-Türkiye)

Durmuş Volkan KARABOĞA (Doç. Dr., Süleyman Demirel Ü.-Türkiye)

Erkan ATAK (Prof. Dr., Sakarya Ü.-Türkiye)

Ersoy TOPUZKANAMIŞ (Doç. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Eyüp KUL (Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Ü.-Türkiye)

Fırat YAŞA (Doç., Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Ü.-Türkiye)

H. Hale KOZLU (Doç. Dr., Erciyes Ü.-Türkiye)

Hakan TAN (Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Ü.-Türkiye)

Hamza KOÇ (Doç. Dr., Giresun Ü.-Türkiye)

Hatice ŞAHİN (Prof. Dr., Bursa Uludağ Ü.-Türkiye)

İbrahim KOLUNSAĞ (Doç. Dr., İzmir Kâtip Çelebi Ü.-Türkiye)

İbrahim SERBESTOĞLU (Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Ü.-Türkiye)

İhsan ERDİNÇLİ (Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Ü.-Türkiye)

Kurtuluş DEMİRKOL (Doç. Dr., Gebze Teknik Ü.-Türkiye)

Mehmet Fatih SANSAR (Doç. Dr., Ege Ü.-Türkiye)

Mehmet Yavuz ERLER (Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Ü.-Türkiye)

Onur ÇAPAR (Dr. Öğr. Üyesi, Düzce Ü.-Türkiye)

Ozan YILMAZ (Prof. Dr., Sakarya Ü.-Türkiye)

Ömür CEYLAN (Prof. Dr., İstanbul Kültür Ü.-Türkiye)

Özer ÖZBOZDAĞLI (Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Ü.-Türkiye)

Ruhi İNAN (Prof. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Salim ÇONOĞLU (Prof. Dr., Balıkesir Ü.-Türkiye)

Şakir ÇAKMAK (Doç. Dr., Ege Ü.-Türkiye)

Ümit HUNUTLU (Doç. Dr., Rize Recep Tayyip Erdoğan Ü.-Türkiye)

Yekta ÖZGÜVEN (Doç. Dr., Maltepe Ü.-Türkiye)

EDİTÖRLERDEN

Değerli okuyucular,

Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi (OMAD), Osmanlı Devleti'nin hüküm sürdüğü coğrafyada ortaya konulan kültürel birikimi değerlendirmek amacıyla kurulmuş uluslararası nitelikte hakemli bir e-dergidir. Dergide dil, edebiyat ve tarih başta olmak üzere "Osmanlı mirası" içerisinde değerlendirilebilecek alanlara ait konuların tartışıldığı, Osmanlı dönemi ve sonrası kültür hayatına dair tespit ve tahlillerin yapıldığı ve bunların akademik disiplin çerçevesinde ortaya konulduğu özgün yazıların yayımlanması amaçlanmıştır.

OMAD, dörder aylık dönemler hâlinde yılda üç sayı (Mart, Temmuz, Kasım) olarak elektronik ortamda yayımlanmaktadır. Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizcedir.

OMAD'ın yirmi dokuzuncu sayısında 13 makaleye yer verilmiştir. Bu sayıyı yazılarıyla onurlandıran Musa Tozlu, Ömer Suat İnan, Önder Saatçi, Encümen Bayram, Servet Özkan, Mehmet Pınar, Zeynep Atas, İlter Büyükdığın, Emrah Yılmaz, Gülseren Duman Koç, Hasan Babacan, İlyas Ak, Murat Hanılçe, Muazzez Gündüz Oğul, Hasan Ali Cengiz ve Murat Yılmaz'a; makalelerin İngilizce editörlüğünü yapan Nihada Delibegović Džanić'e ve Türkçe editörlüğünü yapan Ersoy Topuzkanamış'a şükranlarımızı sunuyoruz. Makaleleri büyük emeklerle değerlendiren hakemlerimize de göstermiş oldukları özveri nedeniyle teşekkürü bir borç biliriz.

Dr. Abidin Temizer & Dr. İsmail Avcı
Editörler

FROM EDITORS

Dear readers,

Journal of Ottoman Legacy Studies (JOLS) is an internationally refereed academic e-journal, aiming to assess the cultural legacy in the areas once part of the Ottoman domain. JOLS aims to publish original research articles covering language, literature and history subjects within the scope of the "Ottoman legacy". Furthermore, JOLS will publish research on the Ottoman and post-Ottoman cultural and political World.

The *Journal of Ottoman Legacy Studies* is an internationally refereed journal and published electronically three times a year (March-July-November). The publication languages of *Journal of Ottoman Legacy Studies* are Turkish and English.

In this twenty ninth issue you will find 13 articles covering different periods of the history of the Ottoman Empire. Many thanks to the Musa Tozlu, Ömer Suat İnan, Önder Saatçi, Encümen Bayram, Servet Özkan, Mehmet Pınar, Zeynep Atas, İlter Büyükdığın, Emrah Yılmaz, Gülseren Duman Koç, Hasan Babacan, İlyas Ak, Murat Hanılçe, Muazzez Gündüz Oğul, Hasan Ali Cengiz and Murat Yılmaz for their contributions for this issue. We appreciate the help of English language editor Nihada Delibegović Džanić and Turkish language editor Ersoy Topuzkanamış. And special thanks to the referees of the articles for their help and efforts.

Abidin Temizer, Ph.D. & İsmail Avcı, Ph.D.
Editors

İçindekiler / Contents

Musa TOZLU

17. YÜZYIL ŞAİRİ SELİMÎ VE NAZM-I NESEB-İ NEBÎ ADLI MESNEVİSİ

17th Century Poet Selîmî and His Masnavi Named Nazm-ı Neseb-i Nabî

ss./pp. 1-21

Ömer Suat İNAN

KONYALI ACZÎ'YE AİT BİR NA'T-I MEVLÂNÂ

A Eulogy Written For Mawlânâ By The Poet Aczî Of Konya

ss./pp. 23-40

Önder SAATÇI

HACI ABDULLAH SÂFÎ'NİN LUGÂT-I TÜRKİYESİ'NDE KERKÜK AĞZINA DAİR SÖZ
VARLIĞI

About Kirkuk Dialect's Vocabulary in Hacı Abdullah Sâfî's Luğât-ı Türkiyye

ss./pp. 41-58

Encümen BAYRAM

MUALLİM NÂCİ'NİN SÂNİHÂTÜ'L-'ARAB ADLI ESERİNDEKİ DARBİMESELLERE
TEMATİK YAKLAŞIM

Thematic Approach to the Proverbs in Muallim Naci's Work Sânihatü'l-'Arab

ss./pp. 59-76

Servet ÖZKAN, Mehmet PINAR

YENİ TESPİTLER IŞIĞINDA KAHRAMANMARAŞ ŞEYH MÜSLİM CAMİİ

Kahramanmaraş Sheikh Muslim Mosque In Light Of New Findings

ss./pp. 77-91

Zeynep ATAŞ, İlter BÜYÜKDIĞAN

TARİHÎ ÇEVREDE DEĞİŞİM: GAZİANTEP EYUBOĞLU CAMİİ ÇEVRESİ

Change In Historical Environment: The Surroundings of Eyuboglu Mosque in Gaziantep

ss./pp. 93-113

Emrah YILMAZ

İZMİR LİMANI'NA DEMİRYOLLARIYLA TAŞINAN EMTİANIN NİCEL BİR ANALİZİ (1901-
1908)

A Qualitative Analysis of Commodities Transported to Izmir Port By Railways (1901-1908)

ss./pp. 115-139

Gülseren DUMAN KOÇ

A SNAPSHOT FROM THE PRISON OF BITLIS IN THE LATE NINETEENTH CENTURY
OTTOMAN EMPIRE

On Dokuzuncu Yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nda Bitlis Hapishanesinden Bir Kesit

ss./pp. 141-152

Hasan BABACAN
THE BRAIN OF THE ORGANIZATION: TALÂT PASHA
Teşkilatın Beyni Talât Paşa
ss./pp. 153-181

İlyas AK, Murat HANİLÇE
GALATA VE PERA EĞLENİRKEN HUZURU BOZANLAR: SEFARET MAİYET VAPURU
ASKERLERİ
Disturbing the Peace in Galata and Pera: Soldiers of the Embassy Entourage Ferry
ss./pp. 183-203

Muazzez GÜNDÜZ OĞUL
TEREKE KAYITLARINA GÖRE GUREMÂ USULÜ VE SERVET-BORÇ İLİŞKİSİ: BURSA
ÖRNEĞİ (1703-1710)
Guremâ Method and Wealth-Debt Relationship According to Tereke Records: Bursa Case (1703-1710)
ss./pp. 205-223

Hasan Ali CENGİZ
BOSNA SERHADDİNDEKİ KALELERDE YAPILAN ONARIMLAR (1760-1775)
Repairs Made to Castles in The Bosnia Border (1760-1775)
ss./pp. 225-242

Murat YILMAZ
II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ OSMANLI DERGİLERİNDE AFRİKA ALGISİ
The Perception of Africa in Ottoman Magazines of the 2nd Constitutional Period
ss./pp. 243-259